

Indsamlede ønsker og behov

Skanderborg midtby, forår 2021

Forord

I foråret 2021 har administrationen indsamlet synspunkter fra borgere og brugere af Skanderborg midtby. Indsamlingen er sket digitalt, på Facebook og via hjemmeside, samt i byrummet ved forskellige arrangementer.

Udpegede interessenter er opsøgt direkte og interviewet om deres holdning til midtbyens udvikling. Interessenternes synspunkter er efterfølgende delt på digitale medier med henblik på at indhente yderligere input i form af kommentarer og reaktioner.

Der er afholdt byvandring med forskellige faglige perspektiver for alle med bopæl på eller lige omkring Adelgade. Invitationerne blev sendt via e-Boks, og byvandringerne blev gennemført med eksterne guider.

Der er, i samarbejde med Cityforeningen, afholdt lørdagsgade med trafikafspærring i hele Adelgade. Arrangementet blev markedsført på hjemmeside og Facebook, på bybussen, i buslæskuret ved Bloms Butikker, i butiskvinduer, i Uge-Bladet og på de digitale pyloner i kommunens fem hovedbyer.

Endelig er der afholdt digitalt borgermøde med deltagelse af projektets politiske følgegruppen, Claus Leick og Birte M. Andersen.

I det følgende gives et overblik over alle indhentede synspunkter om udviklingen i Skanderborg midtby.

Indhold

Overordnede temaer	4
Opsøgte interessenters synspunkter	5
Synspunkter fra byvandring ”Bykvalitet og livet i byen”	6
Synspunkter fra lørdagsgade	7
Synspunkter fra borgermøde	8
Synspunkter fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby”	9
Idéliste	10
Noter	

Overordnede temaer

I Skanderborg midtby er der ligeså mange ønsker til byens fremtidige indretning, som der er mennesker. Alligevel er der temaer, der går igen i samtalen med byens borgere og brugere.

Sammenhæng

Det betyder noget, at Skanderborg får et sammenhængende udtryk. Det gælder på selve Adelgade men også i forhold til den omkringliggende by og til livet mellem husene. Sammenhængen, foreslås det, kan kan opnås let med fx ensartet byrumsinventar eller mere strategisk med hjælp fra en fagperson med æstetisk sans. Mange peger på søen, naturen og det grønne som et stort aktiv for Skanderborg midtby og peger på muligheder for at skabe sammenhæng og forbindelser fra midtbyen i retning mod søen.

Fleksibilitet

Der er et udtrykt behov for, at Skanderborg skal kunne tilpasse sig og være noget forskelligt. Enten på samme tid eller til tider. Nogle ønsker sig gågade, andre siger nej, og nogle foreslår en både-og-løsning med gågade i weekenden og ved festlige lejligheder. Ønsket om fleksibilitet ses også i ønskerne til byens indretning. Et fortov kan fx også være et udstillingsvindue for butikker. En uudnyttet parkeringsplads kan også være en plads til ophold. Og en bænk kan have flere funktioner end blot at være til at sidde på.

Byliv

Det mest gennemgående tema blandt de adspurgte borgere og brugere af byen er, at Skanderborg kan og skal være fuld af liv. Mangel på aktivitet, opholdsrum, siddepladser og noget at kigge på påvirker tydeligt Skanderborgs menneskers lyst til at blive i byen og bidrage til byens liv. Byliv er det tema, der gives flest konkrete forslag til. Find en samlet idéliste bagest i dette hæfte.

Tilgængelighed

Det skal være let for alle at bruge Skanderborg midtby og at komme dertil, lyder et sidste overordnet tema blandt de adspurgte. De gælder for handlende som kulturbrugere, for beboere, børn, voksne og gangbesværede. Tilgængeligheden foreslås sikret med alt fra øgede parkeringsmuligheder, p-pladser med nærhed til butikker, beoerparkering, shuttlebusser, tydelig skiltning og parkeringsautomater.

Opsøgte interessenters synspunkter

Lene Langballe, Skanderborg Cityforening

”Butikkerne har et ønske om en livlig og fleksibel gade. I det daglige skal det være nemt for alle at komme til butikkerne, og der skal være mulighed for at lave gågade af og til på en nem og sikker måde.”

Find Lykkebøe, Skønnest ved Skanderborg

”Vi skal have et attraktivt centrum fri for biler. Der skal være fyldt med siddepladser, læ, kunst, boder og ladestationer til mobiltelefoner. Det skal være et sted, hvor man bare slapper af og nyder det.”

Linda Taanquist, Kulturhuset

”Hyr en professionel bydesigner med en æstetisk vision til at kigge på hele byrummet. Og skru lidt op for ambitionsniveauet. Se fx Silkeborg, der har bestemt sig for at lave Danmarks grønne gågade.”

Bent Bennetsen, Seniorrådet

”En ensretning af Adelgade vil være en rigtig god idé. Det vil give mere ro og samtidig holde alle muligheder åbne. Brug byens brede fortove til flere bænke, udstillinger og legeredskaber til børnene.”

Kirsten Olivarius, borger

”Jeg drømmer om en Adelgade, fra Mindet til forbi Bloms, helt uden trafik. En gågade med liv og hygge, arrangeringer og mennesker. Og så har vi brug for p-automater og p-pladser, der er åbne til efter 22.”

Bonnie Bay Andersen, borger

”Tænk på byen i sin bredde og på livet mellem huse. Fremhæv byens charme, skab sammenhængskraft og gør byen så grøn, at man kan se den fra rummet. Skanderborg kan være en skovby.”

Synspunkter fra byvandringen "Bykvalitet og liv i byen"

"Hvad nu hvis... man kunne leje jord til egen køkkenhave/urtebed?"

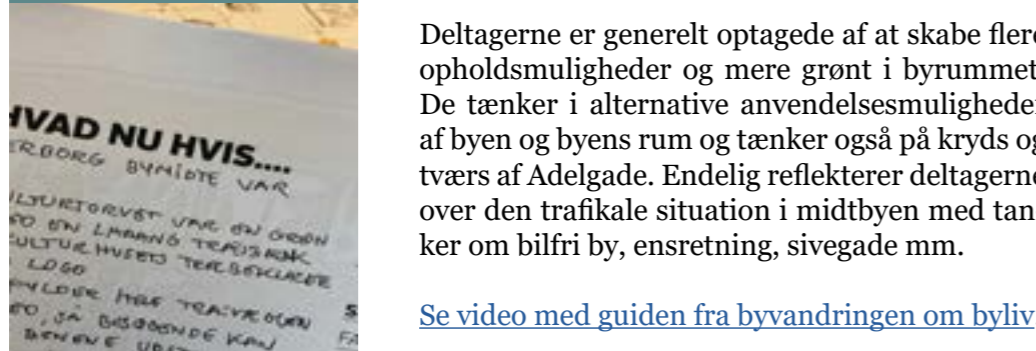

"Hvad nu hvis... der var beboerparkering?"

"Hvad nu hvis... man lavede træallé fra Adelgade ned med Kulturtorvet?"

I april deltog inviterede borgere i byvandring med fokus på hhv. byhistorie og byliv/bykvalitet. To øvrige byvandring med fokus på begrønning blev aflyst pga. manglende tilmelding. Under overskriften "Hvad nu hvis..." bidrog deltagerne på byvandringen byliv/bykvalitet med konkrete ideer og visioner for Skanderborg midtby.

Deltagerne er generelt optagede af at skabe flere opholdsmuligheder og mere grønt i byrummet. De tænker i alternative anvendelsesmuligheder af byen og byens rum og tænker også på kryds og tværs af Adelgade. Endelig reflekterer deltagerne over den trafikale situation i midtbyen med tanker om bilfri by, ensretning, sivegade mm.

[Se video med guiden fra byvandringen om byliv.](#)

Synspunkter fra lørdagsgågade

Lørdag 1. maj var hele Adelgade spærret for trafik i tidsrummet 10-14. Afspærringen foregik manuelt og blev varetaget af Cityforeningen. Der var ikke arrangeret yderligere i byrummet. Mange besøgte lørdagsgågade, og Cityforeningen melder om rigtig god omsætning. Cityforeningen ønsker i øvrigt at afprøve lørdagsgågade flere gange i løbet af sommeren 2021. [Se video.](#)

En rundspørge blandt knap 100 gæster viser, at 73% havde en dejlig oplevelse af mere ro og mere liv i byen. For halvdelen af de adspurgte havde afspærringen af Adelgade betydning for deres lyst til at bruge gaden. Halvdelen af de adspurgte ønsker, at Adelgade skal være gågade permanent. 20% savnede aktiviteter i byen, 18% har ingen holdning til gadens udformning, og 14% synes, at del 2 af Adelgade skal være som den første del.

Der blev på dagen observeret stor belastning på p-pladsen ved det gamle Kvikly. Byens øvrige parkeringsarealer manglede ikke kapacitet.

18% Ingen holdning til gadens udformning

73% Det er dejligt med gågade

52% Adelgade skal være gågade

Synspunkter fra borgermøde

Omkring 30 mennesker deltog i online borgermøde om Skanderborg midtby. Forud for mødet bad vi deltagerne dele med os, hvad der optager dem, når de tænker på byens udvikling. Alle kommentarer er vedlagt som noter bagest i dette hæfte.

Svarene handler generelt om at skabe en levende og attraktiv midtby med miljø, stemning og plads til alle. Om gågade og om at fjerne biltrafikken. Der er generelt en lyst til at gøre Skanderborg til et byrum for alle, hvor alle har lyst til at holde sig - og til at sætte andre i stævne. Den inkluderende tilgang beskrives fx af denne borger:

”En større sammenhæng i bymidten. Der skal være plads til at skabe bymiljø og udendørs aktiviteter. Livet skal ikke kun foregå i butikkerne. Gør fx Adelgade til gågade, inddrag byparken i langt højere grad med events, hvor byens borgere, detailhandel og kulturaktører selv kan være med til udfylde indhold. Det kan fx være ala loppemarked, Street food eller torvedage.”

Også til selve borgermødet gav flere deltagere udtryk for, at Skanderborg skal være en by for alle. Der var generelt konsensus om, at en fleksibel løsning i gadens indretning vil være en god vej at gå, og en lyst til at finde de gode kompromiser, der rummer så meget som muligt af det, man ønsker sig.

Kollektiv trafik blev også nævnt på mødet. Nogle ønsker busen helt ud af byen, og nogle ønsker den blot gratis og eldrevet. Gratis parkering blev også nævnt at par gange (”ellers kører folk til Odder eller Horsens i stedet for”)

En erhvervsdrivende gav udtryk for bekymring over mangel på p-pladser til medarbejdere. En enkelt frabad sig skråparkering (der efter sigende skulle gøre Adelgade endnu grimere). Endelig spurgte en enkelt til muligheden for etablering af endnu et p-hus i byen.

Synspunkter fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby”

En god håndfuld borgere har valgt at dele deres tanker om Skanderborg midtby med os pr. mail. Emner som sammenhæng, trafik, nærheden til søen/naturen og lysten til mere liv i byen går igen, men her tegnes også et billede af den oplevelse, Skanderborg midtby giver dem i dag:

”Lige nu er oplevelsen som handlende lidt stressende og forjaget. Herhjemme går vi ikke op i byen for at ose, vi går op i byen, når der er noget der skal handles ind, og så skynder vi os hjem igen, for der er ikke rart at være,” skriver en borger, og en lignende beskrivelse får vi fra en anden:

”Jeg er én af de mange i Skanderborg med små børn, og det er ikke en tryk oplevelse at færdes på Adelgade i dag. Man er konstant opmærksom på trafikken, hvilket gør at man har en dårlig oplevelse af at færdes til fods på Adelgade. Bilerne støjer, fylder og gør gaden utryk. Det medvirker til, at man får overstået sin handlen hurtigst muligt, eller ganske enkelt vælger andre steder at handle.”

Flere borgere skrev til postkassen umiddelbart efter lørdagsgågaden og foreslår i rosede vendinger at gentage arrangementet:

”Fuldstændig vidunderlig lørdag med gågade og alle butikker og restauranter åbne. Jeg er sikker på at med de rigtig mange mennesker der mødte op, blev der solgt rigtig godt. Vidunderligt med den fred og ro man kunne sidde og nyde mad og drikke udenfor i,” skriver en borger og en anden supplerer:

” Hvis det bliver gjort til en permanent løsning, så vil jeg og min kone helt sikkert bruge Skanderborg midtby meget mere fremfor at tage ind til Århus.”

En enkelt mail i postkassen påtaler udfordringerne med parkering ved den gamle Kvikly til lørdagsgade. Alle mails fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby” er vedlagt som noter bagest i dette hæfte.

Idéliste

Gør strækningen fra banegården til Hotel Skanderborghus til Danmarks smukkeste handels- og opholdssted

Åbn byen ned mod søen

Begrøn Adelgade, så vi får en smuk adgang til Byparken

Plant smukke træer og blomster i Byparken

Lav en træallé fra Adelgade ned mod Kulturtorvet med stenmel-belægning

Fjern parkeringen langs Asylgade (ved Super Brugsen)

Fred den sidste del af Adelgade til gågade eller shared space med lav hastighed

Gør Skanderborg bymidte bilfri

Lav sivegade om lørdagen fra Mindet til Asylgade med mindre biltrafik

Ensret Adelgade

Lav beboerparkering

Opsæt mere interessante bænke/opholdsmøbler med flere funktioner

Gentænk parkeringspladsen over for Sundhedshuset til ophold

Brug fortovet til at flytte varer ud i byrummet

Lad det midlertidige blive længere (smukby/festival)

Lav flere muligheder for at sætte sig

Udlej jord til egen køkkenhave/urtebed

Lav en hundeskov

Gør Kulturtorvet til en grøn oase med en lang træbænk op ad hele Kulturhusets træbeklædte mur. Bænken er ca. 120 cm, så besøgende kan sidde med benene udstrakt

Opstil tunge caféborde og stole af jern ude for biblioteket

Noter

Mine tanker om Skanderborg midtby er, at trafikken omkring bloms er for kraftig og med børn finder jeg den farlig. Så hvis man kan forvandle Adelgade til gågade enten hele vejen eller noget af vejen, feks. Sidst del af Adelgade ved bloms, ville man føle den anden form for tryghed når man handler. Der mangler aktiviteter i parken og masser af liv ved søen. Det er både ved kulturhuset men også de andre sider af søen mangler promenader og mere liv. Hele søen er fokuseret omkring biler da både Oddervej og sølystvej er meget lukket af for området. Det kunne man udnytte meget mere end man gør i dag. Generelt mere liv og flere muligheder for gåture rundt om søen som er sammenhængende mangler.

(Mail fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby”)

Vi er netop lige flyttet til Skanderborg fra Aalborg, og nyder den dejlige stemning her i byen. I Aalborg har vi de sidste par år været vidner til rigtig meget skøn og spændende byfornyelse, især båret frem af at bilerne er fjernet fra flere steder i midtbyen, hvilket har skabt en fantastisk stemning og meget mere aktivitet i nogle førhen relativt øde områder (fx. omkring Budolfi Plads).

Jeg oplever at Skanderborg bærer rigtig meget præg af bil-trafikken, og der hvor byen i virkeligheden har sin charme, er ikke oppe på Adelgade, hvor biler og fodgængere forsøger at tilpasse sig hinanden, men derimod nede ved Rådhusgården, og i det gamle bykvarter ud mod skoven. Her kan man gå i fred og ro, kigge på de smukke bygninger og forbipaserende, suge stemningen ind, og nyde livet - man mangler bare lige en café at sætte sig på og få en kold drink. Jeg ville ønske at den stemning kunne føres videre op ad Adelgade, så man som handlende kunne sætte tempoet ned og gå hygge sig. Lige nu er oplevelsen som handlende lidt stressende og forjaget. Herhjemme går vi ikke op i byen for at ose, vi går op i byen, når der er noget der skal handles ind, og så skynder vi os hjem igen, for der er ikke rart at være.

Jeg er stor fortaler for at gøre det nederste stykke af Adelgade fri for biler, og i stedet fokusere på at skabe liv og stemning i den del af byen. Ligen nu er der ikke så mange caféer og lign, men da gaden er så bred, kunne man evt. bygge nogle paviljoner med glasfacader, hvor der er plads til café, ishus, pop-up-butikker og udeservering. Så der bliver skabt liv på gaden. Fx. i stil med det på billedet [*foto fjernet grundet Copyright*], men i en lidt mere moderne version. Der må også gerne være masser af siddepladser, bænke og noget bykunst, der får os til at stoppe op. Derudover vil en ny og pænere belægning også kunne skabe miljø og invitere til ophold.

Foruden dette kunne man også i Skanderborg midtby arbejde lidt mere med tilgængelighed Fx. til butikkerne, og rundt i byen, for fx. kørestolsbrugere (eller barnevogns-typer som mig). Det ved jeg at de har arbejdet med i Mariagerfjord Kommune.

Vi flyttede til Skanderborg, fordi vi forelskede os i skoven, søen og i det gamle rolige bykvarter nede ved Rådhusgården. Vi blev advaret af familie og venner, der kaldte Skanderborg en gennemkørselsby. Vi ser dog et stort potentiale i byen, som ligger lige op til den skønne natur, og vi glæder os helt utrolig meget til at vi som familie skal gøre brug af bl.a. det nye søbad, og forhåbentlig også den nye legeplads nede ved Kulturhuset. Jeg håber at byrådet har det politiske mod til at skabe et stemningsfyldt og rart miljø i den nederste del af Adelgade, og på den måde skabe et centrum for byens liv, hvor man har lyst til at opholde sig.

(Mail fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby”)

Kære Skanderborg Kommune

Jeg vil meget gerne have at den sydlige del af Adelgade lukkes for biltrafik og omdannes til GÅGADE - hvor der er fokus på ophold, udendørs servering og plads til forskellige aktiviteter som f.eks. marked, lokale loppemarkeder mv.

Jeg er én af de mange i Skanderborg med små børn, og det er ikke en trykoplevelse at færdes på Adelgade i dag. Man er konstant opmærksom på trafikken, hvilket gør at man har en dårlig oplevelse af at færdes til fods på Adelgade. Bilerne støjer, fylder og gør gaden utryk. Det medvirker til, at man får overstået sin handlen hurtigst muligt, eller ganske enkelt vælger andre steder at handle.

En gågade ville kunne gøre Adelgade tryk og derved medvirke til en langt bedre oplevelse. Den vil tiltrække mange mennesker og derved understøtte forretnings- og bylivet positivt.

En gågade i den sydlige del af Adelgade er kun mulig ved fysisk at afspærre vejen for biltrafik og lede trafikken andre veje. Det er helt nødvendigt og helt sikkert indsatsen værd! Vi er mange der vil værdsætte dette og vi er mange der ikke bor længere væk end at vi blot kan gå eller cykle til Adelgade (gågaden) i stedet for at bruge bilen. Og for de der insisterer på bilen, så er omvejskørslen tåleligt.

Et attraktivt gågademiljø tiltrækker langt flere borgere, så det vil være en ren win-win for alle!

Endeligt vil jeg kvittere for både de nye cykelstier og udretning af hhv Bane-gårdsvej Adelgade. Tusind tak for det!

(Mail fra postkassen ”Tanker om Skanderborg midtby”)

Vedr, gågade om lørdagen, alletiders ide, var dernede i dag, så dejligt at se alle de handlende, sikke et liv der kan blive, hvis butikkerne bruger gaden til boder med tilbud.

Men men, der skal være fri parkering, jeg oplevede og flere andre end mig, at der sad en gul billet i min bilrude, jeg holdte ned ved det gamle Kvickly, jeg holdte på en af de pladser som ikke er markeret, det må man ikke det ved jeg, så den må jeg vel tage.

Det var der så også andre der måtte, men der var også andre der holdt rigtigt som havde fået bøde for at have overskredet de 2 timer.

Men hvis man vil have folk i midtbyen en lørdag skal man jo ikke hele tiden tilbage for at flytte bil, sikke et kaos der kan blive, når man går tur i byen, møder du folk du taler med, nogen sætter sig og drikker en øl, nogen nyder en frokost, andre handler lidt extra, hvad vel også er meningen.

De eneste der tjener rigt godt på det er europark, der var mange der var meget utilfredse i dag.

(Mail fra postkassen, efter lørdagsgågade)

Fuldstændig vidunderlig lørdag med gågade og alle butikker og restauranter åbne. Jeg er sikker på at med de rigtig mange mennesker der mødte op, blev der solgt rigtig godt. Vidunderligt med den fred og ro man kunne sidde og nyde mad og drikke udenfor i.

Jeg ville sådan ønske at pladsen foran kulturhuset kunne bruges på spændende boder, med salg af kunsthåndværk delikatesser blomster kræmmermarked og meget andet.

Selv ville jeg elske at havd en bod med salg af mine egne tegninger. Jeg vil fremover uden tvivl handle om lørdagen i Adelgade.

(Mail fra postkassen, efter lørdagsgågade)

Hej

Vil bare sige at Lørdagsgågaden på Adelgade i Skanderborg i dag var et super godt tiltag.

Det gør centrum af Skanderborg meget mere hyggeligt, og man får meget mere lyst til at shoppe og måske spise en frokost i centrum af Skanderborg.

Hvis det bliver gjort til en permanent løsning, så vil jeg og min kone helt sikkert bruge Skanderborg midtby meget mere fremfor at tage ind til Århus.

(Mail fra postkassen, efter lørdagsgågade)

Som administrator for Facebookgruppen Skanderborg hjælper Skanderborg, er det vigtigt for mig, at vi i videst muligt omfang har en levende og attraktiv midtby med et varieret udbud af forretninger. Der bør skabes en dialog mellem kommune, cityforeningen, de handlende og de private ejendomssejere, der ejer ejendomme i byen med butiksljemål for at sikre, at byen ikke dør hen.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

At skabe miljø, charme og købstadsstemning i midtbyen og dermed binde byen bedre sammen med søen, skoven og kulturhuset/kulturparken. At få fjernet noget af biltrafikken, så midtbyen bliver et mere naturligt samlingssted for mennesker. At få skabt plads og tilgængelighed for mennesker; handikappede, ældre, børn og familier i bymidten. Byforskønnelse og udsmykning af byen. At få ændret Skanderborgs ry som en gennemkørselsby - og i stedet fremhæve byens mange kvaliteter.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

Skanderborg bør gøres rarere og kønnere at bo og opholde sig i Lokal offentlig transport bør nytænkes - de store busser ud af byen - ind med små el-drevne busser Parkering bør nytænkes - kun parkering på egen matrikel, i afmærkede p-båse eller i/på større (off.) p-anlæg Nye byggeprojekter skal vurderes ud fra hvad de giver til byen (arkitektur, udenomsarealer, parkering, skala etc.) Støjværn ved motorvejen - støj herfra er øget over de senere år.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

Adelgade kan blive et mødested for alle aldre. Vi ønsker en permanent gågade, gerne med grønne oaser og oplevelses-øer. Gaden er ikke hyggelig og indbyder ikke til ophold. Den er kun mødested de få gange om året, hvor den er lukket. Da er der til gengæld en fantastisk stemning. Vi stammer fra byer med velfungerende gågader og besøger gerne gågader for at handle og nyde stemningen. Der er fine parkeringsmuligheder ved Adelgade, så dette kan realiseres. Byparken kan også gøres mere hyggelig.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

Tryghed, stemning og mulighed for ophold. Mener det rigtige er at lukke Adelgade af for trafik på den sydlige del.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

En større sammenhæng i bymidten. Der skal være plads til at skabe bymiljø og udendørs aktiviteter. Livet skal ikke kun foregå i butikkerne. Gør fx Adelgade til gågade, inddrag byparken i langt højere grad med events, hvor byens borgere, detailhandel og kulturaktører selv kan være med til udfylde indhold. Det kan fx være ala loppemarked, Street food eller torvedage.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

Byen mangler små grønne oaser uden trafikstøj. Museumshaven er et skønt sted. Kulturtorvet er en kold forblæst 'beton-øjebæ'. Så stort et 'rum' i byen, som ikke er udnyttet optimalt. Ikke et sted jeg har lyst til at opholde mig. Adelgade er tæt trafikeret og støjende. Ikke et sted du sætter dig, eller sætter andre stævne. Byparken er en oase. Desværre generende med unge, der kører i bil ned til søkanten om aftenen og medbringer soundbox!

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)

At vi får mindre trafik og bedre forhold for de bløde trafikanter At vi får åbnet byen op mod Byparken - eksempelvis ved en anderledes indretning og begrønning langs Asylgade (hvor skråparkeringen også kunne sløjfes for at give plads til mere ophold og en flottere passage til parken) At Byparken bliver mere indbydende - fx med felter med små buske og blomster At møblerne langs Adelgade samtænkes og placeres velovervejnet - formålet er at sikre at folk får lyst til at opholde sig i byen.

(Svar på spørgsmål forud for borgermøde)